

Travelling News

from and for tourism lovers

quarterly
#114 – March 21

Summary

Éditorial -Editoriaal (Gilbert Menne)	3
---	---

Voyages et découvertes | Reisimpressies en ontdekkingen

• Oorlogstoerisme in Lorient (Bretagne) Patrick De Groot	4
• La mine de Schieferstollen (Recht) Roland G. Stern	9
• Brugge die Scone Patrick Perck	12
• Un périple dans l'ouest de la France Claudine Clabots	16
• Naturisme, bijvoorbeeld in Frankrijk Karel Meuleman	22
• La Gomera, l'autre monde des Canaries José Burgeon	25
• A tourist takes a picture... in Canada Karel Meuleman	27
• Verviers, stad van laken en textiel (en chocolade)! Patrick Perck	28
• Spa, une ville thermale au patrimoine prestigieux Gilbert Menne	33

Vient de paraître | Juist verschenen

• Guide Michelin Belgique-Luxembourg 2021 (Gilbert Menne)	36
• Michelin Gids Belux 2021 (Patrick De Groot)	36
• Bierland België (Patrick De Groot)	37
• Stedenlust (Patrick De Groot)	37
• Zelf een boek maken? Een fluitje van een cent (Karel Meuleman)	38
• This must be Belgium (Patrick De Groot)	38
• Nouveaux Guides verts Michelin: Auvergne et Île de France (Gilbert Menne)	39

Advertising rates – Editorial committee – Contact	40
--	----

Le prochain numéro paraîtra en juin 2021. Les textes et photos doivent parvenir au rédacteur en chef avant le 15 mai. Het volgende nummer verschijnt in juni 2021. Teksten en illustraties moeten bij de hoofdredacteur binnen zijn vóór 15 mei.
Front Cover: De Brugse Reien op z'n mooist... altijd! Foto: © Patrick Perck.

Éditorial

La pandémie du COVID n'est toujours pas maîtrisée. Alors que plusieurs vaccins existent, notre petit royaume fédéral aux gouvernements multiples et variés ne parvient toujours pas à vacciner efficacement sa population ! Après la saga des masques, voici celle des vaccinations : surréaliste !

Et le tourisme ? Le moins que l'on puisse dire, c'est qu'il n'est pas la préoccupation majeure de nos dirigeants. Le secteur global du tourisme, qui perd des milliards, souffre d'un manque cruel de communication et de perspectives de leur part et il est certain qu'il faudra plusieurs années avant qu'il ne retrouve sa situation d'avant. Quant aux agences de voyages, elles continuent leur chemin de croix, du moins pour celles qui existent encore.

Votre magazine TRAVELLING NEWS continue malgré tout, vent debout, sa mission d'information. Vous trouverez dans ce numéro des articles de voyages en Belgique, en Espagne et en France en espérant que les restrictions imposées aux voyages soient bientôt levées pour étoffer nos prochaines éditions.

Patrick De Groote s'est rendu à Lorient et s'est intéressé au tourisme de guerre en Bretagne. Karel Meuleman a fait un séjour dans un centre de tourisme en Vendée. Claudine Clabots a parcouru les mêmes régions. José Burgeon poursuit son périple aux Canaries avec l'île de La Gomera. Roland Stern est descendu dans la mine de Schieferstollen, dans nos Cantons de l'Est. Patrick Perck et votre serviteur vous invitent respectivement à les suivre à Bruges, à Verviers et à Spa.

En attendant la reprise prochaine de nos activités touristiques dans de bonnes conditions, je souhaite à tous nos lecteurs une excellente santé et beaucoup de voyages avec de belles découvertes !

Gilbert Menne
Président
Rédacteur en chef TRAVELLING NEWS

Editoriaal

De Coronapandemie is nog altijd niet onder controle. Hoewel er meerdere vaccins bestaan, slaagt ons kleine koninkrijk met z'n vele en gevarieerde regeringen er niet in om zijn bevolking efficiënt in te enten ! Na de saga van de mondkapjes is er nu die van de vaccinaties : surrealistisch !

En hoe zit het met het toerisme ? Het minste wat men kan zeggen is dat het niet in de bovenste schuif ligt van de verantwoordelijken. De ganse toerismesector verliest miljarden en lijdt aan het wreed gebrek aan communicatie en perspectieven ; het zal meerdere jaren duren eer die er bovenop komt. De reisbureaus vervolgen hun kruisweg, voor zover ze nog bestaan.

Ondanks alles blijft je magazine TRAVELLING NEWS zijn informatieve rol vervullen. In dit nummer vind je artikels over reizen in België, Spanje en Frankrijk. We hopen dat de reisbeperkingen weldra opgeheven worden zodat we er in volgend edities kunnen over schrijven.

Patrick De Groote was in Lorient, geïnteresseerd als hij is in het oorlogstoerisme in Bretagne. Karel Meuleman verbleef als naturist in de Vendée. Claudine Clabots vertoefde in dezelfde streken. José Burgeon vervolgt zijn trip op de Canarische Eilanden, dit keer op La Gomera. Roland Stern daalde af in de mijn van Schieferstollen, in de Oostkantons. Patrick Perck en uw dienaar nodigen je uit in respectievelijk Brugge, Verviers en Spa.

In afwachting van de herneming van onze toeristische activiteiten in normale omstandigheden wens ik alle lezers een opperbeste gezondheid en veel mooie ontdekkingen op hun reizen !

Gilbert Menne
Voorzitter
Hoofdredacteur TRAVELLING NEWS

Oorlogstoerisme in Lorient (Bretagne)

©Tekst en foto's: Patrick De Groot

Lorient in Zuid-Bretagne is niet direct een top-toeristische bestemming, wel een must voor oorlogstoerisme en na-oorlogse architectuur. Zij de derde grootste agglomeratie (205.000 inw.) in Bretagne na Rennes en Brest. De 100 km kustlijn heeft aantrekkelijke stranden en een familiale badplaats Larmor-Plage.

HISTORIEK

Lorient ontstond in 1666, als maritieme stad voor de **Compagnie des Indes orientales**, door de oprichting van scheepswerven. In de 18de eeuw was zij de belangrijkste transatlantische haven van Frankrijk. Later werd het een militaire haven en vissershaven Keroman (°1927). Sinds 2016 is Keroman naar waarde de belangrijkste Franse vissershaven, gevolgd door Boulogne (dat wel eerst scoort in tonnage). Lorient kwam volop in de belangstelling tijdens **WOII** door de bouw (periode 1941-1943) van de grootste onverwoestbare Duitse duikbootbasis Keroman (K1, K2 en K3). Het hedendaagse Lorient kenmerkt zich door het urbanisme en planmatige aanleg (plan goed gekeurd op 19/12/1946) door de **wederopbouw** na WOII en de modernistische stijl van de jaren '50 en '60. Architect Georges Tourry werd belast met de wederopbouw, wat meer dan 20 jaar zou duren (van 12 maart 1949 tot in 1962). De vooroorlogse indeling van de stad werd behouden, maar alle gebouwen zijn nieuw. De heropbouw van het stadhuis was pas voltooid in 1960. In 2003 werd het Grand Théâtre geopend. Opvallend is het witte Palais des Congrès nabij de jachthaven en de flaneerpromenades Quai des Indes en Quai de Rohan (met de Dienst voor Toerisme). Men kan in Lorient kiezen uit verschillende architectuurwandelingen. Op 16/3/2006 werd Lorient opgenomen bij de prestigieuze Villes d'art et d'histoire (label °1985 door het Ministerie van Cultuur en Communicatie).

Église Notre-dame-de-Victoire: extérieur en klokkentoren

De **église Saint-Louis** werd gebombardeerd op 7/2/1943. De heropbouw gebeurde vanaf 1949, o.l.v. architect Jean-Baptiste Hourlier, en ingewijd als de Église Notre-dame-de-Victoire in 1955. Deze kerk in gewapend beton en graniet is vooral indrukwekkend door het hoge interieur, ondersteund door pilaren en bekroond met een koepel (80 m diameter) met een stervormige decoratie. Ook de monumentale toegangspoort, de moderne gekleurde brandramen en de 55 m hoge klokkentoren zijn bezienswaardig. Vanuit het nieuwe station (°2017) spoort men met de TGV in 3u naar Parijs. Lorient organiseert (sinds 1971) jaarlijks begin augustus het beroemde (folklore) **Festival Interceltique**. Daarmee is Lorient het centrum van de Keltische Wereld in Frankrijk.

△ Monument voor de Gesneuvelden van WOI en WOII en nieuwbouw in het centrum van Lorient
▽ Flaneren langs de Quai de Rohan

△ *K1 en de Sous-Marin Flore-S645*
▽ *Hoofdgebouw van de Cité de la Voile Eric Tabarly*

LORIENT “LA BASE”

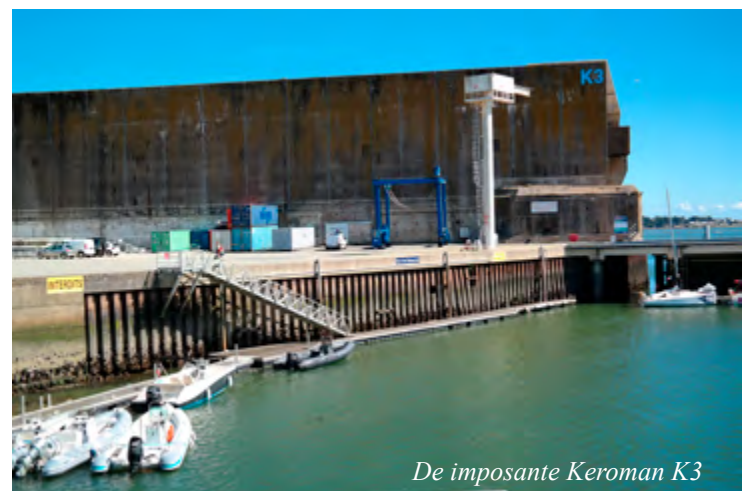
De herinrichting van de voormalige Duitse duikbootbasis Keroman is een groot succes. Het is nu een toeristisch centrum in het teken van zeilen en oceaanraces met de **Cité de la Voile Eric Tabarly** (°2008, naar de naam van de in 1998 overleden beroemde Franse oceanzeiler). Met de simulatoren kan je ervaren wat wedstrijdzeilen is, en kan je genieten van multimediale spektakels en interactief ontdekken hoe zeilschepen worden ontworpen, gebouwd en gebruikt. Deze topattractie is zeer kindvriendelijk. Er is volop recreatie langs Le Ter, waar pontons werden aangelegd over een lengte van 800 m. De Tour des Vents biedt een mooi uitzicht op het toeristisch complex. Er zijn ook verschillende winkels en horecazaken. Verder kun je in Lorient La Base een bezoek (met audiogids) brengen aan de **Sous-Marin Flore-S645**, een Franse duikboot (58 x 6,76 m, 800 t) die actief was tussen 1964 en 1989. Deze duikboot ligt op de vroegere plaats van de Duitse duikboten. Maar voor ons is dé blikvanger bij uitstek de **Duitse onderzeebasis** met een geleid bezoek van ongeveer 2u aan de grootste bunker K3. Wel op voorhand reserveren !

DUITSE ONDERZEEBASIS

De **Duitse onderzeebasis** is nu de **Base des sous-marins ingénieur général Jacques Stosskopf**. Het totale complex van de Duitse duikbootbasis Keroman is 26 ha groot en kon 25 duikboten herbergen. Het was het grootste bouwproject van Nazi-Duitsland, o.l.v. ingenieur Fritz Todt (overleed op 8/2/1942 in een vliegtuigongeluk), bekend als dé man van de Duitse *autobahnen* en van de Organisation Todt met de bouw van de *Atlantic Wall*. Dit gebeurde op advies van admiraal Karl Dönitz — bevelhebber van de Duitse U-boten — die hier zijn hoofdcommando vestigde omwille van de strategische ligging van de Rede van Lorient. De beslissing van de bouw van U-basis werd genomen op 25/10/1940. Er werden ook duikbootbasissen gebouwd in St. Nazaire, Brest, La Rochelle (locatie van de beklijvende Duitse TV-serie *Das Boot* uit 2018), en La Pallice. In Duitsland zelf had men al eerder de basissen van Kiel, Bremerhaven, Helgoland en Wilhelmshaven. De Franse basissen lagen veel dichter bij het doel, nl. de Atlantische Oceaan. Keroman werd de grootste Duitse onderzeebasis in bezet gebied. De bunkers strekken

zich uit over een lengte van 1,2 km en bevatten ca. 650.000 m³ beton ! De ondoordringbare U-boot-dokken waren een essentieel onderdeel bij de Slag om de Atlantische Oceaan : de Duitse U-boten trachtten de koopvaardijsschepen tussen USA en het geïsoleerde Groot-Brittannië te vernietigen en daarmee de overzeese bevoorradingslijnen te treffen.

Problemen bij de bouw van Keroman waren legio : door de onstabiele bodems moest men de gigantische onderzeeboot-bunkers op palen bouwen. De Franse ingenieur Jacques Stosskopf (Onderdirecteur Marinebouw in Frankrijk) had de leiding van de Franse dwangarbeiders. Hij was afkomstig uit de Elzas en sprak perfect Duits. Hij werd door de Duitsers aangesteld, en de dwangarbeiders beschouwden hem als een collaborateur. Maar eigenlijk was hij een infiltrant van het Franse verzet, en hij speelde veel geheime informatie door. Uiteindelijk werd hij op 21/2/1944 door de Gestapo opgepakt, naar het concentratiekamp Natzwiller-Struthof gebracht en daar op 1 september 1944 geëxecuteerd. Als postume hulde werd op 6/7/1946 de nieuwe naam van het complex gegeven :

De imposante Keroman K3

Bovenverdieping met gigantisch dubbeldak in K3

Een duikboot-aanlegplaats in K3, met de uitstekende gids Thomas

Base des sous-marins ingénieur général Jacques Stosskopf. In totaal zouden vanaf februari 1941 meer dan 15.000 (dwang) arbeiders ingeschakeld zijn voor de bouw van deze U-boot-basis onder supervisie van Fritz Todt. De bouw van de droogdok-bunkers **K1 en K2** gebeurde in sneltempo: K1 werd ingehuldigd op 1/9/1941, en K2 op 31/12/1941. De afmetingen zijn indrukwekkend: K1 is 120 x 120 m en 18,5 m hoog; K2 is 138 x 128 m en 18,5 m hoog. De buitenmuren zijn 2 m dik en het dak 3,5 m, alles in gewapend beton. In 1942 installeerde de Kriegsmarine in K1 de simulator Tauchtopf voor zijn bemanningsleden. Men kan sinds 1999 (na reservering) boeken voor deze unieke authentieke ervaring. Tussen K1 en K2 werd een vernuftig spoorstelsel aangelegd waardoor in 90° tijd de U-boten kunnen verplaatst worden naar het lege reparatiedok. In Lorient werd 50 % van alle U-boot-reparaties uitgevoerd. K1 en K2 bleken al vlug te klein voor de nieuwere types van grotere duikboten (XXI met een lengte van 87 m en 10 m hoogte). Vandaar de plannen voor de bouw van **K3 en** (de onafgewerkte) **K4**. Aan de K4 (160 x 130 m) werd gebouwd tussen juli 1943 tot de stopzetting op 24/4/1944 (toen werd de verdere bouw en verdediging van de Atlantic Wall prioritair). K4 werd verschillende keren gebombardeerd.

DE KOLOSSALE KEROMAN K3

De bouw van de drijvende bunker **K3** was nog ingewikkelder met steunmuren in beton tot wel 6 m dikte! Deze (128 x 170 m en 20 m hoog) werd gebouwd tussen 1/10/1941 en januari 1943. De totale oppervlakte bedroeg 23.000 m². De bassins konden 13 U-boten onderdak bieden. Erachter lagen de technische ateliers. Het gigantische dubbeldak bestond uit twee dikke lagen met een extra tussenruimte: in totaal tot 7,27 m dik gewapend beton en

duis onverwoestbaar. Op 19/5/1945 werd de Duitse basis de thuishaven van het tweede Atlantische onderzeebooteskader van de Franse marine tot de definitieve sluiting in februari 1997. Tijdens WOII werd 85 % van Lorient verwoest (cfr. ook zwaar getroffen steden zoals Brest, St. Malo en Nantes). Minder dan 10 gebouwen bleven volledig intact. Het eerste bombardement gebeurde door de Royal Air Force op 27/9/1940. De Amerikaanse bombardementen begonnen in 1942. Tussen 15/1 en 17/2/1943 dropten 1.853 vliegtuigen (van de Royal Air Force) in acht aanvalsgolven, ruim 4.000 t bommen en 60.000 brandbommen op Lorient. De Duitse marinebasis bleef echter grotendeels gespaard, en slechts één bom — de Tallboy met 5,4 t de grootste bom van de geallieerden — trof in augustus 1944 het bovenste deel van het dak van de bunker K3. De aanvoerlijnen naar de basis werden wel afgesneden. Ondanks alles behaalden de geallieerden toch de overwinning van de Slag om de Atlantische Oceaan in 1944. De zogenaamde “Poche de Lorient” (een Deutsche Festung) werd pas bevrijd op 10/5/1945. Ca. 26.000 Duitse soldaten en 20.000 burgers verbleven hier nog 9 maanden, nadat de rest van Frankrijk al lang bevrijd was. Op 14 juli konden de eerste bewoners terug naar Lorient.

RECONVERSIE TOT LORIENT “LA BASE”

De werken werden gestart begin 2000. Doel was het creëren van een economische, nautische en toeristische groeipool. K1 en K2 werden omgevormd voor de nautische industrie. K3 bleef behouden als herdenkingsplaats met de eerste geleide bezoeken in juni 1997. Op 5/4/2008 opende de Cité de la Voile Eric Tabarly, en sinds 2010 kan men de sous-marin la Flore met bijbehorend interactief museum bezoeken.

INFO

- Aanbevolen: De Groene Reisgids Bretagne Zuid (Michelin, Uitgeverij Lannoo, Tielt, 2020, 575 blz)
- www.lorient-tourisme.fr en www.lorientbretagnesudtourisme.fr
- <https://patrimoine.lorient.bzh>
- Contactpersoon: Céline Madelaine, Responsable Pôle contenus et marketing, cmadelaine@lorient-tourisme.fr

Le chargement d'un wagonnet

La mine de Schieferstollen (Recht), patrimoine belge de la pierre bleue

©Textes et photos : Roland G. Stern

C'est dans la région germanophone de Belgique, à 175 km de Bruxelles, que l'on trouve ce joyau remis en état de visite par une équipe de bénévoles depuis 1998. Jeunes comme adultes y reçoivent un cours d'histoire et de gemmologie sur le site qui remonte à 450 millions d'années mais dont l'exploitation connue commence avec les Romains et les Celtes pour se terminer par l'ouverture du musée souterrain interactif de plus de 800 mètres de longueur.

L'ARDOISIÈRE DE RECHT

Située à côté de St Vith, l'ardoisière a été réouverte en 2007 après d'importants travaux, étant principalement sous eau depuis des décennies alors que son exploitation était terminée après la Première Guerre mondiale. Durant la Seconde Guerre, ses galeries servirent de lieu de refuge pour les habitants. Si au départ l'exploitation se faisait à ciel ouvert, c'est au cours du XIXe siècle que deux tunnels superposés y furent creusés dans des conditions difficiles et très lentes, à raison de 30 cm par jour alors que de nombreux ouvriers y travaillaient. La température ambiante n'y est que de 7° en permanence.

DIFFÉRENTES RICHESSES

De tout temps, les hommes ont recherché la fortune dans cette région et quelques traces d'or ont permis à certains de rêver. Il en subsiste mais en quantité trop faible pour envisager son extraction. Ce qui n'est pas le cas du schiste qui servira comme matériau dans divers domaines repris dans le nouveau musée qui lui est dédié : articles religieux, domestiques et pour la construction. Chacun connaît l'utilisation de la pierre bleue comme recouvrement de façade ou de pavement. Dans les campagnes il est cependant assez courant de la retrouver sous forme de mangeoire, voire – nous sommes dans les cantons de l'Est – de réserve pour la choucroute où

△ Des statuettes illustrent le travail des mineurs
▽ Une impressionnante galerie

cet aliment peut fermenter. Malgré son poids, ces qualités tant appréciées font qu'elle était fortement exportée. Mais on la retrouve aussi sous la forme de monument funéraire dont le plus célèbre est érigé à l'intérieur même de la mine en mémoire de Nicolas Zangerle décédé sous l'effondrement des pierres qu'il travaillait. Le plus ancien date de 1649 et se trouve dans la chapelle de Wiesenbach. Des maisons arborent encore fièrement l'encadrement de leur porte et leur linteau porte la date de construction du bâtiment. Une autre richesse est le « coticule », une pierre bien connue de ceux qui veulent aiguiser des lames à la perfection.

L'ARDOISE DE TOITURE

C'est vers 1880 que les frères Margraft décidèrent de creuser des galeries plus profondes pour accéder à l'ardoise de toiture, environ 60 mètres sous terre. Après un passage de l'ordre de 300 mètres, s'ouvre une poche d'exploitation d'une centaine de mètres allant jusqu'à 14 mètres de hauteur, nommée la cathédrale. Les blocs extraits par deux hommes étaient de forme triangulaire et pesaient jusqu'à 750 kg. Ils étaient déposés sur des petits wagonnets toujours visibles de nos jours et poussés à bout de bras sur des rails vers la sortie. Cependant aujourd'hui, l'épaisseur de ce matériau en fait – en dépit de sa réelle beauté – un produit inutilisable en toiture car beaucoup trop lourd pour nos charpentes modernes. Le déclin des mines, dont douze familles s'occupaient, prit fin avec la fermeture de celle de Recht et le départ de ses 25 salariés.

UN PATRIMOINE MECONNU D'UN ENDROIT QUI S'IMPOSE

Lors de la visite, où un équipement chaud et de bonnes chaussures sont utiles, l'histoire géologique et minéralogique de la région sont expliquées. Un spectacle lumineux clôture dans un environnement surprenant ce voyage hors du temps. Des statuettes reconstituent à divers endroits le travail des mineurs.

△ Un wagonnet lourdement chargé

▽ Mémorial à Nicolas Zangerle

INFO

Il faut compter de 1 h 30 à 2 heures pour faire le tour complet comprenant le musée. Il est ouvert du mardi au dimanche, de 10 à 17 h 00, en visite libre ou en groupe sur réservation à partir de 10 personnes.

info@schieferstollen-recht.be,

Tél : 080.57.00.67

www.schieferstollen-recht.be.

Il est accessible aux PMR.

A visiter aux alentours :

- Musée du Coticule : www.museeducoticule.wix.com
- Brasserie Bellevaux : www.brasseriebellevaux.be
- Un repas à base de poissons au restaurant Napoli : Hauptstrasse 96 à St Vith que nous recommandons vivement, Tél. : 080.22.67.15 info@restaurantnapoli.be.

Brugge die Scone (Kerst 2020)

.....
©Tekst en foto's: Patrick Perck
.....

2020 zal nog jaren in ons geheugen gegrift staan. Corona maakte er een millenniumjaar van. En 2021 laat al niet veel beters hopen. Maar hoop doet... leven. Maar in 2020 geen exploten, geen exquisite cruises en geen exotische reizen. Dus eigen land doorkruisen of beter doorsporen want overheid zorgde voor gratis vervoer... .

Enfin indien je de kleine lettertjes aandachtig doornam want: aanvraag tijdig gedaan en tickets tijdig ontvangen met op bijsluiter duidelijke melding maximum twee coupons per maand en enkel tussen november en maart... Dus op 3 november wederhelft en ikzelf in Willebroek op tjoektjoek, alle documenten netjes ingevuld. Controleur lachte minzaam. "Je bent vandaag de vierde sukkel, want in kleine letters staat ergens dat deze vervoerbewijzen

alle dagen van de bewuste maanden kunnen worden gebruikt vanaf... 7 november!". Dus enkel in november moest je wachten tot de 7e. Voor mij geen probleem want perskaart bracht redding maar voor Martine moest een dagpas worden aangekocht én vermits tabel reeds was ingevuld kon november niet opnieuw worden gebruikt. Met de trein zou je er al zijn...

DESTINATIE : BRUGGE

Eind december opnieuw geprobeerd en ditmaal met succes. Destinatie: Brugge die Scone. Wilde echt het Sint-Janshospitaal (museum) bezoeken want tijdelijke tentoonstelling over Memling. Eerst vrouwtje gelukkig maken met shopping (enkel voor kleinkinderen wat snuisterijen ingeblikt) en Kerstversiering in Brugge bewonderd. “Memling Now” in Sint-Janshospitaal is een tijdelijke tentoonstelling maar ook permanent zeker aandoen want er zijn altijd en steeds enkele merkwaardige Memling schatten te bewonderen. Echte naam van onze Hans is eigenlijk Jan van Menninghen; hij leefde van 1430 tot 1494, voor het grootste deel in Brugge en wordt terecht als één van de grootsten der Vlaamse Primitieven betiteld. Grote zaal nog steeds voor een groot deel ingericht zoals het oorspronkelijke hospitaal met tal van authentieke chirurgijn-rekwisieten. De scalpels waarmee – zonder verdoving – oogoperaties werd verricht of beenamputaties en zelfs hersenboringen doen je watertanden! De oorspronkelijke draagstoel die op één van de kunstwerken afgebeeld staat, valt ook te bekijken. Maar je komt

voor Memling en weet dat er in deze zaal alleen al zes pronkstukken staan of hangen. Bij het diptiek van Maarten van Nieuwenhove bijvoorbeeld (1487) moet je op alles letten (altijd doen trouwens) want er schuilen tal van verborgen vondsten in dit tweeluik. Neem gerust vergrootglas mee en vindt in het ronde spiegeltje de weerkaatsing van... rara of let op het wapenschild links boven of bestudeer het glasraam en je treft doorheen de loden glasstukjes echte realistische pareltjes aan. Zoveel vondsten dat uitleg hoeft. Gelukkig staat er naast het kunstwerk een videomontage klaar om alles in alle mogelijke talen zeer gedetailleerd uit te leggen. Volg montage en ga opnieuw naar kunstwerk. Heen en weer. Reken ruim een uur! Of bewonder de triptiek van Adriaan Reins. Zoek de leeuw, symbool voor dapperheid en weet dat Adrianus werd aanbeden als remedie tegen de pest (is ook remedie tegen Corona). Dat rechts de heilige Barbara geschilderd werd, zie je aan de Toren (Barbara steeds met toren) en werd ook bewierookt tegen alle mogelijke ziekten. Dus triptiek hing hier in het hospitaal zeker op haar plaats. Ga toch ook eens aan de achterkant piepen want daar zie je twee panelen die dienden voor als het drieluik gesloten werd. Op de ene staat Wilgefortis

(zoek zeker op waarom ze met baard wordt afgebeeld) en rechts Maria van Egypte (zij wordt afgebeeld met drie broden omdat zij zich na een leven vol wulpsheid en zonde in de woestijn terug trok met enkel... drie broden. En zij leefde daar veertig jaar van. Ik weet niet of men in die tijd al goed kon rekenen. Ze ziet er trouwens maar magertjes uit, wat wil je). Of het altaarstuk van Johannes de Doper. Of het Ursulaschrijn. Een topstuk waarvoor mensen van over heel de wereld naar Brugge komen afgezakt om dit te bewonderen. Spijtig achter glas want bijna niet te fotograferen zonder weerkaatsingen. Of het kleine maar o zo liefvallige schrijn. Of Sibylla Sambetha (nog steeds in originele lijst). Of... Dit is een topmuseum.

WINTERGLOED

Maar eind december dus lichtjesperiode! En dat Brugge er iets ongelooflijks van heeft gemaakt is een understatement. Onder hoofding Wintergloed kon je een parcours doorheen Brugge volgen met meer dan twintig feeëriekke verlichtingstops. Je doorkruist Brugge op een totaal andere manier en komt zo in hoekjes en portieken waar je anders zomaar voorbij zou lopen maar allemaal op een zeer bijzondere wijze verlicht. Dit parcours was enkel's avonds tussen 20.00 u en 22.00 u geopend en gezien je die twee uur meer dan nodig hebt ben je genoodzaakt... een hotelletje te boeken, wat zeer goed uitkwam want vermits horeca nog steeds gesloten was kan je van een vijf gangen menu genieten... op de kamer en toch Wondergloed beleven en ook nog voor middernacht binnen zijn want ook dat verplichtte Corona. Trouwens Hotel de Orangerie verdient pluim want zo sfeervol en puik met natje en droogje maar ook op dienstverlening want iedereen weet dat hotelkamers totaal gebrek aan licht hebben (volgens Martine is dit... sfeervol) en met mijn barslecht zicht kon ik zelfs niet inschatten of de bubbels wit of rosé moesten voorstellen, maar één telefoontje naar de receptie en binnen drie tellen kwamen twee kameniers, deftig in pak, enkele staanlampjes brengen zodat ik duidelijk etiketten van de verschillende flessen kon lezen (volgens wederhelft sfeer weg maar volgens mij heerlijk. Ieder zijn goesting!). Een ideale manier om te genieten van... Brugge die Scone!

Un périple dans l'ouest de la France

©Texte : Claudine Clabots — ©Photos : Francis Vrancken.

Cette région est souvent oubliée des touristes qui recherchent un éternel soleil et, cependant, la Charente-Maritime et la Bretagne nous réservent de très belles découvertes dans un air plus vivifiant et loin de la foule. En ces temps de pandémie, c'est d'autant plus important de se rapprocher de la nature qui redevient une précieuse amie.

ROYAN

Les côtes y sont protégées et sauvages. La forêt et les dunes sont les domaines d'habitants bien sympathiques : les lapins. Ici, l'être humain n'a pas eu le mauvais goût de construire des buildings. Quand l'océan se retire, il libère une longue plage de sable. Au loin, je devine Royan, une cité balnéaire hélas grandement détruite lors de la Seconde Guerre mondiale. C'est une station réputée depuis la fin du XIXe siècle. Ses baies, ses vastes plages fleuries, sa piste pour cyclistes, le long des anciennes villas, tout est enchanteur, sauf l'église Notre-Dame, construite tout en béton. La silhouette du **phare de Cordouan**, à 7 km, se découpe sur l'horizon. Il s'agit d'un très bel édifice visitable mais il faut accepter de grimper les... 311 marches pour découvrir le paysage. Après Royan, je visite **Talmont**, petit village très pittoresque, avec ses maisons blanches, ses roses trémières et ses tamaris : un véritable joyau. Au loin, on aperçoit les falaises blanches, creusées par les flots et les cabanes de pêcheurs ou carrelets, qui peuvent être loués à la journée. La petite église de **Sainte-Radegonde** se dresse sur un rocher, à l'estuaire de la Gironde. Construite au XVIe siècle, elle semble en équilibre instable sur le bord de la falaise. Une tempête a déjà attaqué ses bases et il n'est pas certain que, dans l'avenir, l'érosion des côtes ne l'attaque à nouveau. De style roman, elle est entourée d'un adorable petit cimetière contenant de très anciennes tombes. Le coucher de soleil y est inoubliable.

Maison Art Nouveau Royan

MORNAC

Un des plus beaux villages de France. Les maisons blanches rehaussées de couleurs vives, ou celles en pierres naturelles, le petit port ostréicole et ses nombreux artistes, les petites terrasses fleuries, tout contribue au charme de ce lieu situé le long de la rivière la Seudre. On peut y déguster les fameuses **huîtres de Marennes**. Les ostréiculteurs ont une vie très rude et des maladies ont récemment touché les parcs. Les « fines claires » sont reconnues pour leur goût moins « océanique ». Sur le port, je découvre un artisan très original, qui vend des centaines d'objets en coquillage, des têtes et des ailerons de requins et des abalones, un coquillage décoré d'une belle nacre irisée.

LA PALMYRE

Ce lieu est connu pour son incroyable **zoo**, un des plus grands et des plus intéressants d'Europe. Dès l'entrée, je suis accueillie par des flamants roses. Ils mesurent environ 1m30 et peuvent vivre jusqu'à 50 ans. Ils ne savent pas voler sans piste d'envol. Ce zoo est ouvert toute l'année. Une cinquantaine de spécialistes y prennent soin de 1 600 animaux de 115 espèces différentes. Il a permis de sauver de nombreuses espèces en voie de disparition. Les bébés y sont chouchoutés dans la nursery. Chaque animal est identifié par une puce qui reprend toute son histoire, ses maladies. Le site est magnifique et les plantations offrent une ombre bienvenue en été. Des animations sont prévues, comme le dressage des otaries. L'espace réservé aux singes est passionnant, avec ses cascades d'eau, ses îles et ses arbres pour les jeux. Une salle obscure est dédiée à la chauve-souris. Les chiens sont interdits dans cet espace. Une très belle piste cyclable relie, par la forêt, le zoo à la plage de Ronce-les-Bains.

RONCE-LES-BAINS

C'est une belle petite station balnéaire assez calme, idéale pour les familles. De belles villas 1900, un casino, des promenades en barques ou à vélo, de la végétation exotique (eucalyptus, palmiers, mimosas, pins parasols) évoquent la Provence et prouvent que le climat y est doux, même en hiver. **Le fort Louvois** fut dessiné en 1690 par Vauban pour défendre la Saintonge. Il est accessible à pied à marée basse ou par bateau à marée haute. Dans

△ Côte bretonne à Douarnenez
▽ Eglise de Locronan

▽ Cimetière de Locronan

le petit port, pas de riches yachts mais des bateaux de pêche authentiques. A quelques pas, je découvre le **château de la Gataudière**, propriété du roi du caoutchouc, François Fresneau. Il fut envoyé en Guyane et y découvrit en 1747, après 14 ans de recherches, l'hévéa et son utilisation. Le bâtiment est richement décoré. La salle à manger, décorée de boiseries, évoque les fastes d'antan. Cette gentilhommière construite avec amour n'est pas un musée, mais est restée une habitation. Il y a des jeux pour les enfants. A quelques mètres se trouve le viaduc qui mène à l'île d'Oléron, un autre site naturel intéressant.

SAINT-PALAIS SUR MER

Avant Royan, ce lieu est le point de départ d'une très belle promenade le long de la côte. D'imposants rochers bizarrement découpés constituent une curiosité. Le pont du Diable, situé sur une masse de rochers, aurait été construit par le diable pour sauver un pêcheur de la tempête, en échange de son âme. La station possède aussi un golf et un centre hippique. Le **sentier des Douaniers** est un chemin piétonnier aménagé le long de la côte, 3,5 km au départ de la conche du Bureau. Allez à la rencontre des pêcheurs et n'oubliez pas de visiter la **Maison des Douanes**, un espace dédié aux arts et à l'histoire du site. Du 4 avril au 1er novembre, une exposition retracera la vie de Charlélie Couture.

LOCRONAN

En remontant vers la Bretagne je m'arrête à **Beg-Meil** où j'ai réservé un bungalow dans le parc de Renouveau vacances. Locronan est une petite cité authentique avec son église devenue cathédrale au XVe siècle, conformément au vœu de François II, le père d'Anne de Bretagne, celle grâce à qui on n'a pas de péages en Bretagne. En rentrant dans l'**église de Saint-Ronan**, j'y vois des femmes qui passent en dessous de la statue. Il paraît que cela porte chance à celles qui désirent enfanter. Pendant plus de 200 ans, la cité était réputée pour l'industrie de la voile de bateau. Les riches demeures en pierre de taille témoignent de ce passé si riche. La Grande Troménie a lieu du 13 au 21 juillet et c'est une cérémonie religieuse très impressionnante. La prochaine aura lieu dans 5 ans. Les magasins du centre ont du charme. Il y a une librairie celtique,

△ Crêperie
▽ Maison Henriot à Quimper

la maison Larnicol, un pâtissier meilleur ouvrier de France, la maison de l'écriture. Tout ici est original. Le **manoir de Kerazan**, à quelques kilomètres, est à voir également. On s'y plonge au cœur du quotidien de Joseph Astor, son dernier propriétaire, et on découvre le raffinement de ce domaine situé au centre du pays bigouden, avec son unique collection de faïences de Quimper, de nombreuses toiles des plus grands maîtres des environs, et la beauté de son parc romantique aux nombreux arbres centenaires.

PONT-L'ABBÉ

Dans le château de ce bourg, on peut découvrir la vie quotidienne des Bretons au XIXe siècle, dans le **musée bigouden** qui propose un voyage haut en couleurs au fil des collections de mobiliers, de coiffes et de costumes brodés. On peut y admirer les « lits clos » qui permettaient aux couples de protéger leur intimité, les costumes de fêtes, de « relevailles » après une naissance. Des cours de broderie y sont organisés. La jeunesse recommence à s'y intéresser.

CONCARNEAU

La ville close est entourée de **remparts**. La ville fut fortifiée dès le XVIIIe siècle, et elle deviendra la quatrième place forte de Bretagne. C'est le site le plus visité de Bretagne mais je n'ai pas apprécié les rues remplies de boutiques de souvenirs « made in China » ! La station de biologie marine est la plus ancienne du monde. Elle est une invitation à mieux connaître et respecter la mer. Du port, on peut prendre les vedettes de l'Odet pour partir à l'archipel des Glénan ou remonter le fleuve jusque Quimper. Je visite la **maison Henriot** célèbre pour ses magnifiques faïences, et la cathédrale Saint-Corentin.

PONT-AVEN

C'était le lieu de prédilection des peintres, comme Paul Gauguin, qui y créa une école. L'Aven, avec ses allures de petit torrent capricieux, peut être admiré le long de la **promenade de Xavier Grall**, un journaliste et poète du XXe siècle. La luminosité exceptionnelle du site a toujours attiré les artistes et de nombreuses boutiques exposent leurs œuvres. Les promenades au Bois d'amour permettent de

Petit baigneur 1900

statue à Douarnenez

repartir sur les traces des romantiques. Le moulin du Grand Poulguin, le seul à posséder encore ses engrenages et ses roues et un restaurant/pâtisserie qui sert la célèbre galette complètent le tableau.

COMBRIT

Le **parc botanique** est un jardin qui mérite amplement son qualificatif de remarquable. C'est l'un des plus intéressants de Bretagne. Un véritable paradis, avec ses pièces d'eau entourées de fleurs, ses nombreuses espèces d'érables, son jardin exotique décoré de superbes rochers. Il y a ici plus de 3 500 espèces de plantes du monde entier. A la fin de la visite, j'ai une surprise : le **musée des minéraux** du monde entier, avec des pierres uniques de toutes les couleurs. A la sortie, le visiteur peut acheter des plantes et bénéficier de précieux conseils. Ce lieu est un véritable éden, avec tous ses chants d'oiseaux. Je garderai un excellent souvenir de ces lieux et des habitants si accueillants. Kenavo !

INFO

- Quelques sites à visiter avant le départ : www.infiniment-charentes.com, la.charente-maritime.fr/incontournable, www.tourismebretagne.com, lesglobeblogueurs.com/guide-bretagne/
Vous pouvez aussi consulter les guides du Routard qui ont plus d'infos mais ne sont pas actualisés.
- Logement :
- Ronce-les-Bains : www.villagesclubsdusoleil.com/fr.
- Beg-Meil : www.lesvillagesvacances.com chez Renouveau Vacances. Deux sites assez calmes dans la verdure.

Naturisme, bijvoorbeeld in Frankrijk

© Tekst en foto's : Karel Meuleman

Atout France, het toerismebureau van Frankrijk zeg maar, wil het naturisme in Frankrijk promoten. En gelijk hebben ze. Dat is althans gebleken na een eerste kennismaking. Als naturismeneofieten verbleven we op camping Le Colombier, in de groene Vendée.

Toen we de weg naar de camping insloegen, werden we al dadelijk geconfronteerd met een prachtig zicht, een foto waard: een lange dreef en in de verte wandelde een bloot achterwerk met daarboven een wollen trui; de dame liet haar hondje uit, maar het was slechts 15°. De camping zelf was minimaal aangeduid met enkel de naam op de wegwijzers om mogelijke gluurders niet op ideeën te brengen of om nietsvermoedende kampeerders niet te laten schrikken. Soms staat er FFN bij vermeld: Fédération Française de Naturisme. De (Nederlandstalige) eigenaars van [Le Colombier](#) gaven ons de nodige uitleg en ook de andere kampeerders stelden ons direct op ons gemak: ook voor hen is het ooit de eerste keer geweest. Ze kwamen al dadelijk een praatje slaan op het terras van onze stacaravan. Fotograferen is geen probleem, alleen moet je't wel vragen.

NAAKT IS NIET ALTIJD VOLLEDIG BLOOT!

Naakt rondlopen: we zijn het tijdens ons korte verblijf nooit helemaal gewend geraakt, vooral omdat je de lijn niet helemaal kunt doortrekken. In het restaurant en de supermarkt of als je op uitstap gaat, moeten de kleren terug aan en dat is wel even wennen. Maar onbedekt rondlopen heeft vele voordelen: het betekent onder meer dat je je niet in alle bochten moet wringen om je aan of uit te kleden, ook in soms te kleine douchecabines (ze hebben trouwens geen deuren). De mentaliteit op een dergelijke camping is ook veel vrijer en gemoedelijker en het is er veel rustiger; als gevolg van het respect voor de natuur?

KINDEREN GEEN BEZWAAR

Kinderen hebben er geen probleem mee om in hun blootje rond te lopen. Alleen kan het zijn dat ze vanaf een bepaalde leeftijd een zekere schroom vertonen en dan mogen ze wel iets aantrekken als ze dat willen. Maar ze komen graag! Net als op andere campings maken ze snel nieuwe vrienden en willen ze hen elk jaar opnieuw zien.

NUDISME VS. NATURISME

Men spreekt nogal eens over een “nudistenkamp” als men een naturistencamping bedoelt. Maar wat is het verschil? Wel: nudisten lopen graag bloot rond, laten zich graag zien en zien ook graag, exhibitionisten dus, zoals in Cap d’Agde waar je best niet met kinderen naartoe gaat. Naturisten daarentegen leven het liefst mee met de natuur; dat gaat het best als ze er dan ook naakt bij lopen, bij voorkeur samen met soortgenoten. Ze willen zich lekker voelen in hun vel en met hun vel, in rechtstreeks contact met de natuurlijke elementen.

DE VENDÉE

De camping ligt dus in de **Vendée**. Het merendeel van de naturistencampings bevinden zich verder naar het Zuiden en dan nog meer specifiek aan de Middellandse Zee. De Vendée, net onder Bretagne, behoort tot het ruimere gebied van de Atlantische Loirestreek en grenst aan de Atlantische Oceaan.

Vanuit Brussel is het zowat 750 km via de auto-weg. Het zou ook de streek zijn met de grootste concentratie aan campings. Uiteraard heb je de kust met aangename winkelstraten en heerlijke visrestaurants, maar er is nog veel meer: bijna elk dorp heeft er zijn oude (Romaanse) kerk, je hebt er de moerassen (het bekende **Marais Poitevin**) waarop je boottochtjes kunt maken, je kunt wandelen en fietsen op de vele gemarkeerde paden enzovoort. De mensen zijn er vriendelijk en het klimaat aangenaam. De streek is één van de meest zonnige van heel Frankrijk, met meer dan 2250 uren zonneschijn per jaar (in België: zowat 500 uren minder).

Voor een naturistencamping kun je uiteraard niet alleen in de Vendée terecht; gans Frankrijk biedt een rijkdom aan goed uitgeruste centra. Met

jaarlijks meer dan 1,5 miljoen naturismetoeristen is Frankrijk het land dat het best ingericht is om hen te ontvangen. Dat zal niemand verbazen, aangezien de term "naturisme" in 1778 in Frankrijk voor de eerste keer gehoord werd, uit de mond van een Belg, Jean-Baptiste Luc Planchon. Hij vond dat naaktheid zowel de levenskwaliteit als de gezondheid zou verbeteren.

CAMPING LE COLOMBIER

Met z'n 110 toeristenplaatsen en enkele stacaravans is dit een gezellige camping, opgebouwd rond een herenboerderij bij Saint Martin Lars en Sainte Hermine, niet zo ver van **La Rochelle** (met lekkere oesters!). De ruime plaatsen op het immense 50 ha. grote terrein geven je nooit een benauwd gevoel. Alles is er: groot zwembad van 20 bij 11 m met terras en kinderbadje, sauna, modern sanitair met voorzieningen voor gehandicapten, bar en (lekker) restaurant, enz. De zon schijnt er jaarlijks 2 500 uur, ideaal om vitamine D op te slaan. Je kunt zo het bos intrekken voor een wandeling. Naakt, welteverstaan. De wandelpaden horen allemaal bij het kampeerterrein, dus geen last van pottenkijkers! Meer informatie vind je op www.lecolombier-naturisme.com.

HOE JE GEDRAGEN OP EEN NATURISTENCAMPING?

In principe loop je naakt rond, maar bepaalde omstandigheden maken dat je je (gedeeltelijk) kunt aankleden, bv. wanneer het te koud is (je draagt dan alleen een al dan niet kort T-shirt), of in de campingwinkel of in het restaurant; ook adolescenten die (tijdelijk) wat schaamtegevoel hebben, kunnen zich bedekken. Toch zijn er altijd enkele "diehards" die er bloot blijven bij lopen, ook al is het bitterkoud terwijl je staat te wachten op de bakker die's ochtends het brood brengt. Zorg ervoor dat je steeds een handdoek bij je hebt als je ergens wil gaan zitten. Een strandlaken is ook handig wanneer je in't begin onwennig bent over je naaktheid: over de schouder gehangen bedekt het ietwat de eigen schroom. Elke naturistencamping heeft zijn min of meer uitgebreide reglementering maar met wat gezond verstand kom je al ver. Alles staat echter in het teken van de natuur en de zorg voor het milieu. Zo vraagt men om zo weinig mogelijk met de wagen te rijden op de camping, maar is dit niet meer dan normaal?

INFO

- Voor meer informatie kun je terecht op de website <http://francefr.fr/infosredac/plages-naturistes-france> of op de algemene website www.atoutfrance.be.

Vue sur l'Atlantique

La Gomera, l'autre monde des Canaries

.....
©Texte et photos : José Burgeon
.....

Bienvenue à La Gomera, à une heure de bateau de Tenerife. Départ de Los Cristianos à 9 heures, avec le trimaran de Fred Olsen Lines. Au départ de San Sebastian, le guide José Angel, nous fait découvrir son île de coeur (la comida comme il l'appelle durant toute la journée). L'île mesure 23 km sur 25 km. Le premier arrêt au Baranco de San Sebastian nous laisse découvrir la capitale de l'île. Quelle superbe végétation... un otro mundo ! Des agaves en fleurs, des aloé véra et quel calme !

En 1970, les hippies quittent Ibiza pour venir à La Gomera. Et comme disait le guide : « Respirez la Gomera, écoutez-la, sentez-la, goûtez-la et touchez-la ». Hermigua offre un paysage très vert, des bananeraies, des cultures en terrasse ; pas de discos, pas de cinémas, pas de karaoké mais une nature exceptionnelle. Nous vivons une ambiance canarienne authentique. Visitez le **parc ethnographique** et découvrons l'artisanat et les produits de l'île à la boutique, comme le almogrote (fromage de chèvre), la liqueur de banane, la crème de aloe vera, le délicieux sirop de palma (sirop de palmier) qui peut accompagner les fromages ou les glaces. Poursuivons notre route vers le **Parc National de Garajonay**, en passant par l'amphithéâtre de Agulo et le Baranco de las Rosas. Au restaurant Las Rosas à Agulo, nous avons apprécié le repas mais surtout le silbo, un langage par sifflement dans la montagne. C'est assez impressionnant. Le panorama du Mirador de Garajonay est spectaculaire avec une belle vue sur l'île de La Palma.

La **Laguna Grande**, à 1.300 m d'altitude, possède un micro-climat et présente une forêt subtropicale humide dite laurisilva. Le visiteur est fasciné par les bruyères de 20 m de haut de l'époque jurassique ou encore par les pissenlits de 5 m de haut. Après la balade surprenante dans la laurisilva, dégustons un barquito, le café canarien avec de la crème, de la cannelle et de la liqueur 43. Il existe aussi le gomeron, sirop de palmier et grappa. Au retour vers San Sebastian, nous faisons un arrêt à **Roque de Agando**, avec la cheminée du volcan. Après l'éruption, seule la cheminée reste debout. Cette excursion d'une journée au départ de Los Cristianos restera un très bon moment de découverte.

La Gomera est appréciée par quelques personnalités, comme des vedettes de cinéma ou encore la chancelière allemande, pour la beauté du paysage et le calme de l'île.

La Gomera est vraiment unique. Disfruta en La Gomera. Estupendísimo ! Bon voyage.

INFO

- www.luxairtours.lu
- Office Espagnol du Tourisme –
Avenue des Arts, 52 – 1000 Bruxelles,
Tél.02/280.19.26 www.spain.info/be
- <http://lagomera.travel/>

A tourist takes a picture...

© Tekst en foto : Karel Meuleman

Dit is wat je kunt noemen 'een snapshot', letterlijk 'momentopname of snel gemaakte foto van iets of iemand'. Je maakt het niet dikwijls mee, maar als het gebeurt moet je snel zijn. Een smartphone is snel gebruiksklaar, zeker als je de sneltoets 'foto-apparaat' blindelings weet staan. De foto hierbij is niet gemaakt met een smartphone maar met een Nikon D90 met telelens, maximaal ingezoomd tot 200 mm (in 35 mm-formaat is dit 300 mm). Ik was wat beelden aan't schieten van een groep Italianen die zich kostelijk amuseerden op het Lac à l'Eau Claire in Canada toen ik buiten beeld enkelen té uitbundig zag kajakken tot hun bootje water maakte en ze zonken. En maar lachen! Ik flitste snel naar dat onderwerp en maakte enkele foto's, zoals deze. Uiteindelijk is't allemaal goed gekomen, met de inzittenden en met de kajak. Het water was niet al te koud tijdens deze Indian Summer. Enkele jaren later was het weer prijs, nu in veel kouder water; iemand van onze groep was bij het kajakken in het meer gevallen. Men haalde hem na een tijdje gezond en wel uit het water; hij kreeg de opdracht om in z'n blootje onder de koude douche te staan en geleidelijk aan de kraan met warm water open te draaien. Jammer, maar daar heb ik geen foto's van...

This is what you can call a 'snapshot', literally 'fast-made picture of something or someone'. It doesn't happen very often, but when it happens you have to act fast. A smartphone is up and running quickly, especially if you know the shortcut 'photo-device' blindly. This photo is not taken with a smartphone but with a Nikon D90 with telephoto lens, zoomed in up to 200 mm (300 mm in 35 mm format). I was taking pictures of a group of Italians who had a great time on the Lac à l'Eau Claire in Canada when I saw in a corner of my eye a few kayaking too exuberant until the boat capsized. And they kept laughing! I switched immediately to that scene and could take some pictures of it. In the end, both the kayakers and the kayak were brought back safely to the shore. The water was not too cold during this Indian Summer. Some years later I experienced something similar with one of our group, but then the water was freezing. He was pulled out of the water alive and well after a while. He was instructed to stand in his 'skinny dip' under the cold shower and gradually open the hot water tap. Unfortunately I don't have pictures of it...

Verviers : stad van laken en textiel (en chocolade)!

.....
©Tekst en foto's: Patrick Perck
.....

Na de fijne ontdekking van Brugge was het de beurt aan een Waalse stad om per spoor met een bezoek te vereren. We leven ten slotte in een gefederaliseerd land en niemand of niets mag achtergesteld worden. Waarom niet eens Verviers, een stad die ik enkel van naam kende en... van hun bijnaam les Beliers... Was er nog nooit geweest en wilde met opzet bij voorbaat geen info downloaden, dus verrassing!

EERSTE INDRUK

Ben blij er geweest te zijn maar de stad laat toch een troosteloze triestige indruk na. Stadskern? Vele huizen staan leeg te verkommeren, zeer weinig winkels om volk te lokken en het assortiment van de koopwaar, het weze kledij of schoenen het weze meubels en gebruiksvoorwerpen doet denken aan onze winkels van meer dan twintig jaar geleden. En toch, en toch... Her en der zijn er al een paar

statige herenhuizen helemaal opgekalefaterd wat doet hopen op de toekomst. Her en der staan er in de straten machtige machines tentoon, alles in het teken van textiel en wol, want Verviers wordt niet voor niks de stad van laken en textiel (en chocolade) genoemd. Spijtig dat de inplanting niet altijd stedenbouwkundig correct werd uitgevoerd en... zeer spijtig dat de straten vergeven worden door

achtergelaten vuilniszakken en sluikestort. Je kan amper één van de mooi gerestaureerde machines op de straten tegenkomen en bewonderen of ze worden omgeven door viezigheid! Cultureel erfgoed? Een triestige bedoening. En toch, en toch... . Stuur de ophaaldienst op pad om alles op te ruimen en verbaliseer met GAS-boetes en Verviers heeft zeker wat te bieden. Maar alle kommer en kwel worden ruimschoots gecompenseerd door iets wat ik de laatste jaren in Vlaanderen niet meer ben tegengekomen: vriendelijkheid en hulpvaardigheid.

HET “HUIS DARCIS”, CHOCOLADEMUSEUM

Op zaterdag had ik mij ingeschreven voor het chocolademuseum (Corona verplicht om bij voorbaat in te schrijven en je aan je tijdslot te houden). De vriendelijkheid waarmee Martine en ik werden ontvangen was ontroerend. Ik stond een beetje argwanend tegenover dit bezoek want hoe dikwijls had ik reeds een chocoladeslijterij bezocht, zelfs in de Dominicaanse Republiek en Chili en Bolivia. Wat kon mij hier nog imponeren? Maar wat een ont-haal en wat een vriendelijkheid en wat een museum. Duidelijke pancarten in vier talen, hoe mooi en educatief tentoon gesteld, hoe uitgebreid en volledig. Dit evenement maakt Verviers de moeite. Vergeet bij toegang niet de kleine surprise aan te nemen want in het doosje zitten drie verschillende chocolaatjes die je tijdens het parcours één voor één moet proeven... op het gepaste en aangeduide moment en niet in het begin alles ineens zoals vrouw-lief deed... . Het is niet enkel een museum maar ook een echt werkende chocolade-tovenarij want achter

grote glazen vitrines zie je in de kraaknette werkkruimtes vlijtige handen en gonzende machines de overgang maken van boon tot wonderplakjes. De magister van dit alles, de heer Jean-Philippe Darcis kwam zelf een praatje maken. Zaterdagavond maar hij stond nog steeds in zijn paradijs. En vertellen maar... . De prille vijftiger is één en al passie in taalgebruik maar dat kenmerkt zijn leven: passie voor chocolade! Terecht wordt dit chocoladebedrijf/museum zijn levenswerk genoemd maar hij heeft het nog liever over “het Huis Darcis”. Ook aan de shop kun je niet zo maar voorbij. Uiteraard chocolade in alle mogelijke variëteiten en volumes maar ook naslagwerken en boeken... Een gouden raad: koop voor vrouwelijk gezelschap een extra grote doos en laat die vullen met alle mogelijke variëteiten chocoladebrokjes (scoren doe je met stip) en koop voor jezelf enkele naslagwerken waarin uitvoerig dit meesterlijk genie wordt geportretteerd. Enkel hier in Verviers wilde hij zijn hemel opbouwen, dit wilde hij per se zijn stad bijbrengen. Lokale verankering en minder afval: zijn missie! Eén van de praliniers, Filip Biesmans, Nederlandstalig en komende uit Hasselt vertelde me dat hij met veel genoegen elke dag het traject Hasselt – Verviers aftuft om hier, onder de auspiciën van de maestro, mee te komen helpen aan deze Godenspijs. En ook hij beklemtoonde dat Verviers zijn hart gestolen heeft door... de vriendelijkheid van de mensen. Bezoeken! (Esplanade de la Grâce 1, [Centre Crescent’eau](#), 4800 Verviers). In hotel zoals gewoonlijk in deze Corona-tijd, maaltijd op de kamer en nadien niet zo heerlijk in bed want het waren lits-jumeaux en omdat ik dichtbij wederhelft in dromenland wil verzeilen had ik de bedden tegen elkaar geschoven

maar tegen spookuur donderde ik op de grond omdat ik blijkbaar enkel mijn (zware) matras had verlegd terwijl het onderstel niet verschuifbaar was en mijn chocolade-body was blijkbaar iets te forsig aangekomen zodat matras inclusief ikzelf tussen beide bedsteden op de grond tuimelde... .

CENTRE TOURISTIQUE DE LA LAINE ET DE LA MODE

Zondag plande ik de stadswandeling dusdanig dat we op afgesproken uur aan toegang **Centre Touristique de la Laine et de la Mode** toekwamen. En opnieuw : wat een behulpzaamheid en wat een vriendelijkheid. Toen bleek dat de Toeristische Dienst, waar ik alle afspraken had gemaakt, vergeten was mijn komst door te geven, was mevrouw Thissen zowat de directiesecretaresse en duivelin-doet-al die per ongeluk vandaag op een zondag dan nog wel ingesprongen was voor een onthaalmedewerkster die plots andere verplichtingen had. Helemaal niet ontdaan en afwijzend. Heel begripvol vertelde ze me dat, indien ik een tiental minuutjes geduld had ik tussen twee groepjes zou kunnen ingeschoven worden en of ze me daarmee voldoende behulpzaam was? In feite kon ik zelfs starten met een tijdelijke tentoonstelling op de derde verdieping over **Avonturen Op en Over het Water – Terre en Vue**. En of ze daarmee voldoende behulpzaam was? Ik zou die tijdelijke tentoonstelling (te bezichtigen tot 31 mei 2021) wel niet helemaal kunnen doorlopen maar mijn vriendelijke gastvrouw zou me komen halen en begeleiden om de vaste tentoonstelling over Wol en Mode te bezichtigen en dan kon ik, eens dat afgewerkt, opnieuw verder de wereldzeeën avonturen beleven. Mevrouw Christelle Thissen verdient een pluim maar ook zij vertrouwde me toe dat in Verviers... iedereen zo vriendelijk was. En ik geloof haar! Wat de zeevaartexpositie betreft kan ik bondig zijn. Moet je doen met kinderen en/of kleinkinderen. Kristobal Columbus, James Cook en Magellan zijn er voor ons maar de piraten, zeerovers, en kapers doen door opzet en de wijze van presenteren zeker de kleinkinderen joep jee roepen. Ze kunnen zelf op zoek naar een schat en komen daarbij in contact met (echte) zeeoverskisten, pas aangespoelde geraamtes en sabels en zwaarden allerhande. Wist je trouwens waarom de meeste zeerovers een lapje voor één oog hadden? Natuurlijk! Omdat ze een oog verloren waren in één of andere

strijd! Trouwens naast de vraag zie je een kistje met echte glazen ogen die zomaar konden ingestoken worden. Je mocht zelf kiezen met welke kleur van oog je verder door het leven wilde! En toch is het antwoord helemaal fout. Uiteraard verloren ze af en toe een oog, en een arm, en een been... Maar het lapje diende tegen... nachtblindheid. Natuurlijk. Had ik nog tijdens mijn legeropleiding gedruild. Bij strijd's nachts komt het erop aan steeds goed zicht te hebben. Als je beide ogen open hebt en er wordt plots geschoten en bommen gedropt zullen de lichtflitsen ervoor zorgen dat je nadien enkele minuten nachtblind bent. Om dit te voorkomen werden we verplicht bij naderende stormloop één oog gesloten te houden zodat één schichten afgevuurd, je het gesloten oog kon openen en het andere dan weer voor een tijdje sluiten om het volgende salvo door te kunnen. Lapje zeeschuimers zelfde principe! Zoveel meer te leren en te ondergaan. Alles natuurgetrouw en levensecht behalve de gang waarin je je onder water acht te begeven. Hier alles zo fake en zo zichtbaar dat de kwallen van toiletpapier waren gemaakt en de zeemonsters van bordpapier dat zelfs vijfjarigen daar niet zullen intrappen. Maar je mag alles aanraken en dat compenseert dan weer. Voor de rest familiegebeurtenis van het jaar

Het **Modemuseum** zelf, ik verval in herhaling, is een echte to do. Mode is niet helemaal mijn ding en als echtgenote op "rooftocht" gaat kan ik enkel melden: vind ik mooi en vind ik niet mooi. Mijn

eerlijkheid wordt afgestraft want mijn idee klopt meestal niet met haar visie maar ik vertik het naar de mond te praten en blijf mijn eigen gedacht uiten. Dus mag ik niet meer mee... Maar hier is de opzet totaal anders. Je leert waarom Verviers zo belangrijk geweest is voor textiel. Eerst werden kleren gemaakt uit wol en wol kwam van schapen en de wol moest behandeld worden o.a. veelvuldig gewassen en om te wassen heb je... water nodig en Verviers ligt aan... de Vesdre. Verviers eerste stad in België (en België eerste land na Engeland) waar wol op dergelijke schaal werd behandeld. Je ontdekt de verschillende stadia van lam tot rok, inclusief de volledige uitleg en doorspekt met authentieke foto's. Maar de ontdekkingsreis gaat verder want na de wol (van de beestjes) komt de katoen (van de plantjes), opnieuw met tal van weetjes en voorbeelden en nadien krijgen we de kunststoffen (van de olieboringen) en laatste fase is de hightech kledij met stoffen met geheugen, lichtdoorlatend, oplichtend en zelfs tissues die informaticagegevens doorlaten. Spectaculair! Van al die procedés en van al die stadia krijg je levensgrote voorbeelden getoond inclusief de celebrities die zich hiermee tooiden. Bewonder het deux-pieckeke dat Jacqueline Kennedy wereldberoemd maakte of de optillende witte jurk van Marilyn Monroe! De rest van de dag werd ik er keer op keer opmerkzaam op gemaakt hoe vriendelijk de mensen, alle mensen, hier waren. Verviers moet je toch op je verlanglijstje pinnen...

Spa, une ville thermale au patrimoine prestigieux

©Texte : Gilbert Menne – ©Photos : Brigitte Bauwens

Quelle est la seule cité au monde qui a associé son nom à tous les espaces thermaux et de bien-être et à tous les hôtels de prestige possédant des jacuzzis et bains à bulles du globe ? SPA ! Oui, notre Spa belge, ville d'eaux par excellence qui attend, avec ses 10 villes-sœurs thermales européennes, son inscription par l'Unesco sur la liste du Patrimoine mondial.

Ce sont les Anglais, grands amateurs de cures thermales, qui baptisèrent au XVIIe siècle leurs propres sources du nom de spa et diffusèrent ensuite ce nom dans tout le monde anglo-saxon puis dans le monde entier. Spa fait déjà partie de l'association culturelle des Grandes Villes d'Eaux d'Europe, en compagnie de cités comme Bath, Baden-Baden et Vichy. Nous avons décidé d'y prendre les eaux, comme les 200 000 autres Bobelins annuels (surnom du 17e s. signifiant « sots » donné par les Spadois aux premiers curistes et touristes), mais une journée seulement.

UNE REPUTATION MONDIALE

Dès le XVIIe siècle, la réputation des diverses sources ferrugineuses de Spa attira dans la petite cité d'illustres visiteurs : le duc de Mantoue, Descartes, la reine Christine de Suède, Charles II d'Angleterre, puis arriva en 1717 celui qui allait « lancer » Spa : le tsar Pierre 1er. Il y resta un mois en cure et en fut si content qu'il offrit à la ville une plaque commémorative. On peut la voir d'ailleurs dans le pouhon (fontaine) Pierre-le-Grand, superbe bâtiment octogonal qui abrite actuellement la source principale

Pouhon Pierre-le-Grand

de Spa et son Office de tourisme. La ville thermale prit alors progressivement son essor, ouvrit un casino, un Waux-Hall et devint le must de la distraction pour la noblesse et la haute bourgeoisie internationale. L'empereur Joseph II et autres têtes couronnées y séjournèrent. La seconde moitié du XIXe siècle fut un âge d'or pour Spa et les autres villes thermales en Europe. Le roi Léopold II et son épouse Marie-Henriette séjournèrent souvent à Spa et le roi fit appel aux meilleurs architectes pour développer la cité. On lui doit la construction de la nouvelle gare, la Galerie Léopold II, l'Établissement des Bains, plusieurs pavillons des sources, les tribunes du champ de courses, l'église Saint-Remacle... Près de 400 superbes villas furent construites par la haute société. Après la Grande Guerre et son lot de destructions, le tourisme reprit après 1920 avec la création de la société *Spa-Monopole* et l'aménagement du *circuit automobile de Spa-Francorchamps* qui allaient redonner à Spa

Exceptionnelle maison à motifs floraux de l'industriel Collard, rue du Marché N°20

Villa « Emma » (1855) : détail de la véranda

Etonnante maison étroite, N° 25 rue de Barisart

Superbes maisons, 31-33 place des Ecoles : « Les Marronniers » et « Les Papillons »

Jolie maison à l'angle de l'avenue Reine Astrid et rue du Fourneau

Galerie Léopold II avec sa Galerie couverte

son renom international. Après le Seconde Guerre mondiale, ce fut le développement du thermalisme social. La création depuis 1994 des *Francofolies de Spa* est un événement culturel d'importance nationale.

A LA DÉCOUVERTE DE L'ART NOUVEAU A SPA

Rien ne vaut une promenade pour ne rien manquer des richesses patrimoniales d'une cité. L'Office de tourisme de Spa a ainsi publié une brochure gratuite, « Les plus belles balades », qui propose trois promenades dans la ville et ses environs. Nous avons choisi le **Parcours Art Nouveau** car nous ignorions tout à fait cet aspect du patrimoine local et nous ne fûmes pas déçus. Toutes les balades démarrent du *Pouhon Pierre-le-Grand*, conçu en 1880 par le bruxellois Victor Besme. Nous prenons des goblets pour goûter à la fontaine son eau ferrugineuse près du médaillon d'albâtre offert par le tsar. La salle d'exposition présente de manière permanente près de 140 lithographies du peintre catalan **Joan Miró**. Le parcours comporte **17 bâtiments de style Art Nouveau d'exception**. Entre les années 1855 et 1908, les architectes ont utilisé des matériaux nouveaux pour l'époque, comme le fer et l'acier, et très colorés. Les motifs décoratifs étaient largement inspirés par la nature avec les fleurs et les végétations. On retrouve partout les caractéristiques du style, avec les sgraffites, les mosaïques, les vitraux, les bow-window, les courbes. Les amoureux de

l'Art Nouveau, dont nous sommes, passeront facilement trois heures pour admirer à leur aise toutes les déclinaisons locales de ce style sublime.

L'AGE D'OR DE SPA

La période entre 1850 et 1902, correspondant en partie à La Belle Epoque, fut celle du grand développement de la station thermale, principalement sous l'impulsion de Léopold II. En témoignent les plus importants bâtiments spadois. Le nouveau **Casino** (1905) remplaçant le précédent qui serait le plus ancien du monde (XVIIIe S.), jouxte l'ancien **Etablissement des Bains** (1868) et le Kursaal. On arrive au **Parc des 7 Heures** (XVIIe siècle) avec la **Galerie Léopold II** et sa **Galerie couverte**, longue de 120 m, supportée par une centaine de colonnettes, qui se termine par les pavillons du roi et de la reine. Autrefois vitré, cet espace constituait l'ancien Kursaal, lieu de fêtes diverses. Le pavillon central de la **Villa Royale** abrite le **Musée de la Ville d'Eaux et du Cheval** intéressant pour l'histoire spadoise et pour sa belle collection de « jolités » (bois de Spa). Le petit **Musée de la Lessive** est amusant et insolite. Près du Parc, jouxtant l'Hôtel Radisson Blu, le funiculaire amène les visiteurs aux nouveaux **Thermes de Spa**, construits par l'architecte Strebelle. Une journée est vite passée, mais Spa a beaucoup d'autres attraits à offrir à ses visiteurs. Info et contacts : info@spatourisme.be et www.spatourisme.be.

VIENT DE PARAÎTRE JUUST VERSCHENEN

Guide Michelin Belgique-Luxembourg 2021

© Gilbert Menne

En ce temps de pandémie, la sortie du nouveau guide rouge a été accueillie avec soulagement par nos restaurateurs car il constitue un véritable soutien au secteur. L'édition 2021 apporte plusieurs nouveautés. D'abord, le « Hof van Cleve » n'est plus notre seul trois étoiles : il est rejoint par « Het Zilte » du chef Viki Geunes à Anvers. Deux établissements accèdent aussi aux deux étoiles : le « Castor » à Beveren-Leie et le « Bartholomeus » à Knokke-Heist. Enfin, la Belgique compte 10 étoilés de plus. On notera ainsi en Wallonie les « Lettres gourmandes » à Montignies-Saint-Christophe, « Attablez-vous » à Namur et « Le Pré des Oréades » à Spa. Une nouveauté à signaler est la création d'une nouvelle distinction : l'« étoile verte » (représentée par une fleur de cette couleur) qui récompensera désormais les chefs qui s'engagent pour une restauration durable, notamment en se fournissant chez des producteurs locaux, l'utilisation de matériaux écologiques, provenant parfois de leur propre jardin, ou la réduction des gaspillages. Pour 2021, dix restaurants sont distingués, comme « Humus & Hortense » à Ixelles. Les chefs concernés expliquent brièvement leur démarche dans leur mention. Pour la prochaine édition, il serait utile de signaler les « étoiles vertes » dans les sommaires pour faciliter les recherches des lecteurs sensibles à cette problématique. Au total, il y a 137 étoilés et 162 Bib Gourmands, dont 23 nouveaux.

Le guide est vendu 23,95 €. Contact presse : ellen.neukermans@michelin.com.
Voir aussi le site www.guide.michelin.com/be/fr/articles.

MICHELIN Gids België/Luxemburg 2021

© Patrick De Groot

Op 11 januari 2021 (later dan normaal) verscheen de nieuwe rode Michelingids België/Luxemburg 2021. Het belangrijkste nieuws is de **derde ster** voor restaurant Zilte (van Viki Geunes) in Antwerpen. België heeft nu eindelijk opnieuw een tweede 3*-restaurant, naast Hof van Cleve in Kruishoutem. Twee restaurants kregen een tweede ster (nl. Castor in Beveren-Leie en Bartholomeus in Knokke-Heist) en 10 restaurants worden onderscheiden met 1* (7 in Vlaanderen en 3 in Wallonië). Er zijn echter eveneens 13 restaurants waar de ster (ren) zijn vervallen. In totaal telt de gids BeLux nu 137 restaurants met een ster. Lovenswaardig is het initiatief om een **groene ster** uit te reiken aan 10 restaurants voor hun duurzame gastronomie: hier werken de chefs vooral met lokale producten, soms uit de eigen moestuin. Tip: men zou best nog een overzichtslijstje publiceren met deze geselecteerde restaurants, want nu moet men er echt naar zoeken in de gids en daarbij staat de vermelding (met uitleg "het engagement van de chef") pas achteraan in de bespreking van elk etablissement. Deze (65ste) editie 2021 telt 162 **Bib Gourmand** restaurants (waarvan 23 nieuwkomers): vooral gelegen in Wallonië en Brussel, en opvallend weinig in Vlaanderen. Blijkbaar komen **hotels** steeds minder aan bod: er zijn slechts 123 hotels (waarvan 13 gastenkamers of b & b's) geselecteerd. Zo telt Brussel 19 geselecteerde hotels, Brugge 15, Antwerpen 7, Luxemburg-Stad 4... en geen enkel in bijvoorbeeld Hasselt! Opvallend daarbij is dat ook vooral om de duurdere en (meer) luxe hotels betreft. Bijzonder jammer (en minder gebruiksvriendelijk) is het feit dat er geen prijsindicatie meer wordt gegeven voor de kamerprijs en het ontbijt. Men moet dus noodgedwongen verder zoeken via het Internet. Toch blijft de rode Michelingids (met een duidelijke lay-out) nog steeds dé referentie voor de gastronomie in ons land.

536 blz, prijs:€ 23,95. Contact: Ellen Neukermans, Communication Officer Benelux, ellen.neukermans@michelin.com.

“Bierland België”

© Patrick De Groot

Het zoveelste bierboek over België? Ja zeker, maar deze publicatie scoort hoog omdat het twee grote complementaire delen omvat: enerzijds de (359) brouwerijen en anderzijds de (365) bieren. Daardoor geeft het een ideale voorbereiding bij uw volgend bezoek aan een brouwerij. De publicatie start met een tweevoudige inleiding: 1. “België bierland, zei u?” van auteur en fotograaf Erik Verdonck, en 2. “De contrarevolutie van België” (nl. dat ons land veel minder in de ban is van de zgn. *craftbeer*revolutie of het ambachtelijk gebrouwen bier) van bierexpert Luc De Raedemaeker. Het eerste deel “Brouwland in beeld. 359 brouwerijen” geeft een overzicht van de brouwerijen (gaande van microbrouwerijen tot’s werelds nr.1 AB Inbev), geografisch onderverdeeld naar de 10 provincies, voorafgegaan door Brussel. Dit geeft een stimulans om aan biertoerisme in eigen land te doen. Het tweede deel is een “Reis rond België in 365 bieren” (zoals ook de ondertitel van het boek luidt, weliswaar onvolledig omdat het eerste deel al meer dan 100 blz. telt), gebaseerd op een alfabetische indeling naar bierstijlen (gaande van het alcoholvrije bier tot en met het witbier, en voorafgegaan door het abdijbier). Elk geselecteerd bier krijgt een omschrijving en een smaaktoets (deze laatste beschreven door Luc De Raedemaeker). Uiteraard is er aandacht voor de trappist (België telt er 6 van de 10 wereldwijd). Dat België een bierparadijs is, dat wisten wij al lang. Idem dito dat België’s werelds beste bierland is. Intussen is de Belgische biercultuur ook Unesco immaterieel werelderfgoed! Deze overvloedig geïllustreerde publicatie geeft een schitterend en sfeervol overzicht van al dat lekkers! En richt zich niet alleen tot de bierliefhebbers. De (achtergrond) informatie is degelijk en veelzijdig: ook biermusea, (fiets) cafés en brasseries, het brouwproces, en praktische tips over bier tappen en schenken worden geïntegreerd. Jammer dat er op het einde geen register is opgenomen (de inhoudstafel vervangt dit slechts gedeeltelijk), en ook geen enkele kaart. Desalniettemin: santé!

Auteur: Erik Verdonck. Uitgeverij Lannoo, Tielt, 2020, 304 blz., € 29,99. ISBN 9789401471923. Contactpersoon bij Lannoo: Hilde Snauwaert, hilde.snauwaert@lannoo.be.

“STEDENLUST”

© Patrick De Groot

De hippe reeks “Time to momo” geeft al 15 jaar populaire stedengidsen uit. In coronatijden is deze nieuwe publicatie (met als ondertitel “Kookboek van je favoriete steden”) meer dan welkom. Je kan namelijk thuis aan de slag... of gewoon genieten van al het lekkers (eten en drinken) in 35 prachtige steden (waarvan 32 in Europa + Marrakech, New York en Tokio). In totaal worden 44 bekende recepten voorgesteld (en geïllustreerd), gegroepeerd naar lunch-, voor-, hoofdgerechten, desserts & zoet, en drinks. Er wordt ook aandacht besteed aan de “eetcultuur” in Londen (met beroemde chefs), Parijs (voor het aperitief) en het Spaanse ritme (met o.m. het zeer laat dineren). Veelal worden lokale producten gebruikt: b.v. in Dublin op basis van Guinness. Bilbao is bekend voor de pinxtos, Athene voor de moussaka, het drankje Bellini in Venetië (Harry’s Bar), ijs en koffie in de Italiaanse steden. Stockholm voor de fika (een soort mini high tea) en de kaneelbroodjes, Kopenhagen voor het smørrebrød, Wenen voor de lokale wijn (Grüner Veltliner) en de marillen (abrikozen). Ons land wordt vertegenwoordigd door Brussel (Afrikaans gerecht), Oostende (wafels) en Antwerpen (garnaalkroketter). Nederland met Maastricht, Amsterdam, Den Haag en Rotterdam. Heerlijk boek vol met foto’s (die wat de stedelijke aspecten betreft jammer genoeg meestal niet ondertiteld zijn) om thuis te genieten... en om binnenkort weer inspiratie op te doen om te reizen! In de reeks “Time to momo”, Rotterdam, 2020, hard back, 240 blz., €30. ISBN 978 94 9319 513 4.

Contactpersoon: Annelies Dyck pr@agorabooks.com.

Zelf een boek maken? Een fluitje van een cent

© Tekst en foto: Karel Meuleman

Het is ‘easy’zelfs, naar de naam van het bedrijf waar ik een boek liet maken: EZ book. Ik liep al lang rond met de idee om mijn reis- en fotoverhalen te laten drukken. Ik zou er ooit eens werk van maken... En toen kwam corona en had ik tijd. Na wat zoeken en vergelijken vond ik een bedrijf dat me wel geschikt leek. Mijn teksten had ik intussen wat gefatsoeneerd en passende foto’s uitgezocht (en geschraapt, dikwijls met pijn in het hart, maar ’t waren er te veel). Eerder had ik al het boek over de Gazette van Detroit opgemaakt in Publisher (onderdeel van MS Office) en die ervaring kwam me nu van pas om een pdf aan te maken. Die stuurde ik naar het bedrijf. Men maakte zelfs een gratis proefdruk, mocht er toch ergens iets mis zijn. Dat bleek niet het geval en na zowat een week ontving ik mijn boeken. Ik had er 100 besteld (en 108 gekregen) op formaat A5, full color, 144 pagina’s, papier 135 g, softcover glanzend voor in totaal €895 of €8,28 per stuk. Uiteraard zijn kleinere oplagen mogelijk, vanaf één stuk zelfs. Op de website ezbook.nl kun je zelf een berekening maken met opgave van formaat, oplage, zwart-wit of kleur en aantal pagina’s. Het resultaat mag gezien worden (al zeg ik het zelf).

“This must be Belgium”

© Patrick De Groot

Dit schitterende fotoboek met 4-talige uitleg (GB, F, NL en D) is een ode aan ons land. Na een korte inleiding volgt een verzameling van must sees verdeeld over 69 plaatsen (aangeduid op de overzichtskaart achteraan). Uiteraard geeft de Europese hoofdstad Brussel het startsein: met meer dan 180 nationaliteiten wereldrecordhouder! Als overgang tussen de verschillende geselecteerde plaatsen zijn citaten opgenomen van beroemde Belgen (zoals Jacques Brel) en historische uitspraken (van o.m. Julius Caesar). Antwerpen is dé modestad bij uitstek, Mechelen heeft de beste comeback van het land gehad, en Limburg is als vriendelijkste provincie bekend als fietsparadijs met veel rust en natuur. Dan volgen het gezellige Gent, het studentikoze Leuven, de Kust en Achterland (met o.m. het idyllische Brugge). In Wallonië liggen de Ardennen, Bergen (met de meeste Unescosites van België!), Charleroi (= de ultieme grungy urbexbestemming), Luik (= de meest Latijnse stad van ons land), Dinant, Namen... en Torgny (de meest zuidelijke plaats). Uiteraard kunnen niet alle steden (denk maar aan Tongeren, Doornik en Oudenaarde) of natuurschoon aan bod komen. Bij die plaatsen worden telkens een aantal trekpleisters in de omgeving getoond. Naast de klassieke toeristische centra komen ook hedendaagse aspecten van architectuur en kunst aan bod. Kortom: dit is een fantastisch geschenk- en salonboek. De prachtige foto’s laten de lezer dromen van oneindig veel variatie van al het moois dat ons klein land te bieden heeft. En het geeft een boost aan het toerisme dichtbij huis. Uitgeverij Lannoo, Tiel, 2020, 208 blz., € 19,99. ISBN 9 789401 470001.

Contactpersoon bij Lannoo: Hilde Snauwaert, hilde.snauwaert@lannoo.be.

Nouveaux Guides Verts Michelin : Auvergne et Île de France

© Gilbert Menne

La collection des Guides Verts de Michelin compte à ce jour 110 titres dont 40 sont consacrés à la France. Chaque édition fait l'objet de mises à jour régulières et c'est aussi l'occasion de revoir la mise en page pour qu'elle soit plus moderne et lisible pour le lecteur. C'est le cas pour les deux plus récents guides : photos plus grandes, nouvelles rubriques avec leurs couleurs : « nos coups de coeur », « nos incontournables », « nos itinéraires » et « nos spots en famille ». Pour chaque rubrique, un top 5 à ne pas manquer. Chaque région est aussi partagée en micro-régions pour faciliter sa description et sa découverte.

L'Auvergne et le Bourbonnais présente les atouts de cette superbe région, célèbre pour son Parc naturel des Volcans, avec comme autres tops Le Puy-en-Velay, les basiliques de Brioude et de Clermont-Ferrand, le Mont Mézenc, l'Abbaye de la Chaise-Dieu, plusieurs châteaux historiques et des lacs d'origine volcanique. Il y a aussi les monts Dore et Cézallier, Aurillac et les monts du Cantal, Saint-Flour et ses environs, le Brivadois, le Pays de Thiers et le Bourbonnais avec Moulins, Bourbon et Vichy. L'Auvergne, c'est aussi les stations thermales et la gastronomie, avec 5 fromages AOP et de d'excellents restaurants étoilés. Le guide de 624 pages propose plusieurs itinéraires de découverte de 4 à 9 jours par thème ou par micro-région.

L'Île de France, vaste région qui entoure Paris, est divisée par le guide vert en 9 micro-régions. Sa particularité est d'être totalement accessible en métro ou en RER. Son identité principale est constituée par les plus célèbres châteaux royaux de France, Versailles et Fontainebleau, mais aussi par Vaux-le-Vicomte, Chantilly, la cathédrale de Chartres, la basilique-nécropole de Saint-Denis, la cité médiévale de Provins et le village de Giverny, berceau de l'impressionnisme avec Claude Monet. Le patrimoine historique et artistique de cette région est considérable et nécessite plusieurs voyages pour en faire le tour. Sans oublier les belles forêts, les parcs et jardins et autres attractions. Le guide de 640 pages propose plusieurs itinéraires de 4 à 10 jours, à faire éventuellement en complément de vos prochains séjours dans la capitale française.

Les deux guides sont disponibles à 14,90 €. Contact : ellen.neukermans@michelin.com.

TRAVELLING NEWS brings the very best with up-to-date information on travel destinations from all over the world to people who love travel! Our digital magazine, which appears every three months, featuring inspiring articles, latest travel news reports, holiday ideas, special offers and more, is sent to thousands of travel lovers.

TRAVELLING NEWS will help the readers to decide where to go on their next holiday.

TRAVELLING NEWS can help YOU, by promoting and publishing your destinations, accommodations, transportation and much more in our magazine.

FORMATS	BASIC RATES/EDITION
Cover 4	500,- €
Cover 2 or 3	400,- €
1/1 page (210 W x 297 H mm + 3 mm bleed)	300,- €
1/2 page (210 W x 148,5 H mm)	175,- €
1/4 page (210 W x 148,5 H mm)	100,- €
Banner	75,- €
Advertorial of 2 pages	500,- €

4 EDITIONS/YEAR : March, June, September, December

Hoofdredacteur – Rédacteur en Chef – Editor in Chief

Gilbert Menne
Avenue des Buissonnets 54, B-1020 Brussels (Belgium)
gilbertvictormenne@gmail.com – www.ubjet.org

Founders

Jean-Claude Couchard - Walter Roggeman

Editorial Committee

Jean-Claude Couchard, Gilbert Menne, Patrick Perck,
Karel Meuleman

Contributors

José Burgeon, Claudine Clabots, Patrick De Groote, Gilbert Menne,
Karel Meuleman, Patrick Perck, Roland G. Stern.